

บทที่ 4

การประยุกต์ใช้ระบบต้นทุนกิจกรรมของ บริษัท สมบัติบุญยะลาพรินติ้ง จำกัด

วัตถุประสงค์การประยุกต์ใช้ระบบต้นทุนกิจกรรมของ บริษัท สมบัติบุญยะลาพรินติ้ง จำกัด

เพื่อคำนวณต้นทุนของสินค้าให้ได้ใกล้เคียงกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดต้นทุนมากที่สุด และเพื่อให้บริษัทฯ สามารถเสนอราคา หรือ กำหนดราคาขายให้ได้ถูกต้องมากที่สุด

ข้อกำหนดในการวิเคราะห์

1. การสืบหาว่าค่าใช้จ่ายการผลิตที่เกิดขึ้นมีอะไรบ้าง จะยึดจากบัญชีแยกประเภท (โดยอ้างอิงจากผังบัญชีปัจจุบัน) เป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อให้การคำนวณหาต้นทุนในครั้งนี้มีต้นทุนในการคำนวณที่ไม่เพิ่มขึ้นจากการคำนวณต้นทุนแบบเดิม (traditional costing approach) มากนัก ซึ่งจะส่งผลให้การนำผลการวิจัยไปใช้ดำเนินการจริงเป็นไปอย่างสมเหตุสมผล (practical) มากที่สุด
2. เนื่องจากกิจกรรมการผลิตของบริษัทเป็นการรับจ้างพิมพ์ลายผ้าและตัดบรรจุเป็นหลัก วัตถุประสงค์หลักซึ่งได้แก่ผ้าเป็นสิ่งที่ถูกค้าจัดหามาและเป็นกรรมสิทธิ์ของลูกค้า ดังนั้นวัตถุประสงค์หลักในการผลิตจึงไม่มี การคิดคำนวณต้นทุนจะคำนึงถึงวัสดุสิ้นเปลือง (เช่น ค่าเคมีต่างๆ) และค่าใช้จ่ายในการผลิตที่เกิดขึ้น เป็นฐานในการคำนวณต้นทุนแบบ Activity Based Costing (ABC)

ขั้นตอนในการคำนวณต้นทุนระบบกิจกรรม

ในการนำการคำนวณต้นทุนระบบกิจกรรม มาใช้กับบริษัทฯ เราสามารถสรุปขั้นตอนการวิเคราะห์ และการคำนวณได้ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สินค้าและกระบวนการผลิต

ขั้นตอนที่ 2 การระบุกิจกรรมที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต

ขั้นตอนที่ 3 การระบุต้นทุนที่เกิดขึ้นของแต่ละกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 4 การระบุตัวผลกดันต้นทุน (Cost Driver) ของแต่ละกิจกรรมเพื่อใช้ในการปันส่วนต้นทุนเข้ากิจกรรม

ขั้นตอนที่ 5 การหาจำนวนกิจกรรมที่เกิดขึ้นตามหน่วยตัวผลกดันต้นทุน (Cost driver) ของต้นทุนกิจกรรมเดียว

ขั้นตอนที่ 6 การปันส่วนต้นทุนร่วมเข้าแต่ละกิจกรรม โดยอ้างอิงจำนวนกิจกรรมที่เกิดขึ้นตามหน่วยตัวผลกดันต้นทุน

ขั้นตอนที่ 7 การหาต้นทุนกิจกรรมต่อหน่วย

ขั้นตอนที่ 8 การหาจำนวนกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการผลิตสินค้าแต่ละประเภท

ขั้นตอนที่ 9 การคำนวณต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นในการผลิตสินค้าจากจำนวนกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการผลิต

ขั้นตอนที่ 10 การคำนวณต้นทุนต่อหน่วยของสินค้า

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สินค้าและกระบวนการผลิต

สินค้าของบริษัทแยกตามลายที่ผลิตและปริมาณการผลิตแต่ละครั้ง ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

แบบที่ 1. ลายที่มีปริมาณการผลิตมาก แต่กระบวนการผลิตไม่ซับซ้อน

แบบที่ 2. ลายที่มีปริมาณการผลิตมาก แต่กระบวนการผลิตซับซ้อน

แบบที่ 3. ลายที่มีปริมาณการผลิตน้อย และกระบวนการผลิตไม่ซับซ้อน

แบบที่ 4. ลายที่มีปริมาณการผลิตน้อย แต่กระบวนการผลิตซับซ้อน

ในส่วนกระบวนการผลิต มีขั้นตอนการผลิตซึ่งประกอบไปด้วยกระบวนการผลิตหลัก และกระบวนการสนับสนุนการผลิต ซึ่งในแต่ละกระบวนการประกอบไปด้วยกระบวนการผลิตย่อยๆ ดังนี้

กระบวนการผลิต

อธิบายกระบวนการผลิต

1. กระบวนการผลิตหลัก

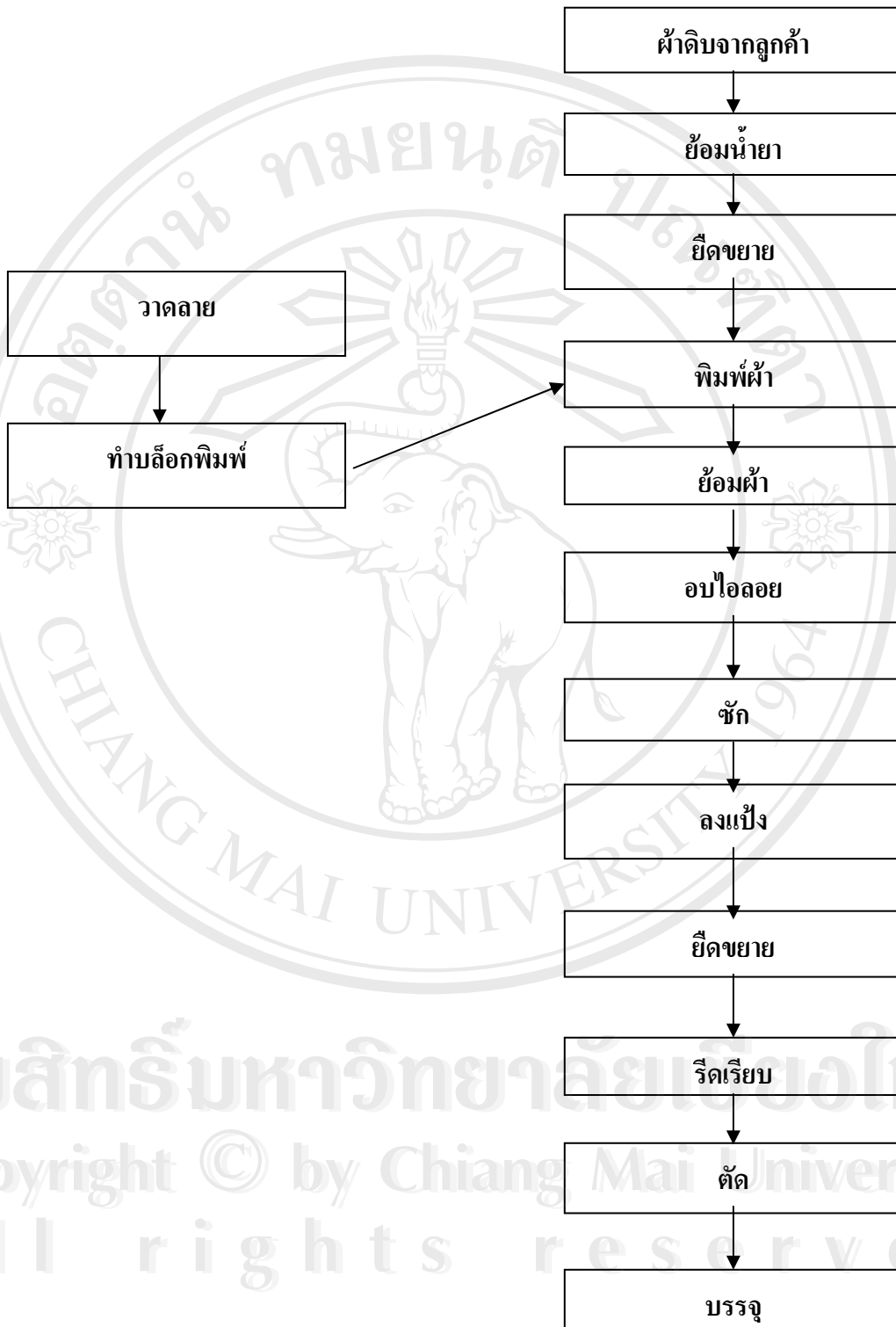
1.1	กระบวนการย้อมน้ำยาผ้า	ย้อมน้ำยาผ้าเพื่อให้ผ้าสามารถจับสีพิมพ์/สีย้อมได้ดี
1.2	กระบวนการยืดขยายผ้า	ยืดให้ผ้าเข้าสู่ขนาดปกติ เนื่องจากกระบวนการย้อมน้ำยาอาจทำให้ผ้าหดตัว
1.3	กระบวนการพิมพ์ผ้า	พิมพ์ลายผ้าบนผ้า
1.4	กระบวนการย้อมสีผ้าหลังการพิมพ์	กระบวนการนี้ไม่จำเป็นต้องทำทุกครั้ง ขึ้นอยู่กับลายผ้าว่าจำเป็นต้องย้อมสีหลังจากพิมพ์หรือไม่
1.5	กระบวนการอบไอลอย	อบเพื่อให้สีติดผ้าได้ทนนาน
1.6	กระบวนการซักผ้า	ซักสีและเคมีส่วนเกินออกจากผ้า
1.7	กระบวนการลงแป้งลงผ้า	การลงแป้งจะทำให้ผ้ามีน้ำหนัก
1.8	กระบวนการยืดผ้าหลังการลงแป้ง	ยืดหน้ากว้างของผ้าให้ได้ขนาดตามลูกค้าต้องการ หลังจากผ่านกระบวนการผลิตต่างๆ ทำให้ผ้าหดตัว
1.9	กระบวนการรีด	รีดให้ผ้าเรียบ
1.10	กระบวนการตัด	ตัดตามขนาดที่ลูกค้าต้องการ
1.11	กระบวนการบรรจุ	บรรจุผ้าลงบรรจุภัณฑ์

2. กระบวนการสนับสนุนการผลิต

2.1	กระบวนการออกแบบลายผ้า	ออกแบบลายตามที่ลูกค้าต้องการ
2.2	กระบวนการทำบล็อกพิมพ์	ลายแต่ละลายจะต้องทำบล็อกพิมพ์เพื่อใช้ในขั้นตอนการพิมพ์ผ้า ซึ่งจำนวนบล็อกพิมพ์ที่ต้องการสร้างในแต่ละลายก็จะไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของลายผ้า

กระบวนการสนับสนุนการผลิต

กระบวนการผลิตหลัก

ภาพที่ 9 แสดงแผนภูมิกระบวนการผลิต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

ขั้นตอนที่ 2 การระบุกิจกรรมที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต

หลังจากเราได้กระบวนการผลิตในขั้นตอนที่ 1 แล้ว เราจะทำการระบุกิจกรรมที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต โดยจะคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการหาต้นทุนที่จะไล่ลงไปในแต่ละกิจกรรม ประกอบการวิเคราะห์ ทั้งนี้เพื่อให้การระบุต้นทุนเข้ากิจกรรมสามารถทำได้จริง โดยไม่เกิดค่าใช้จ่ายที่เกินควรขึ้นในการคำนวณ โดยระบบต้นทุนกิจกรรม หลังจากการศึกษากิจกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละกระบวนการเป็น ดังนี้

กระบวนการ	กิจกรรมที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต
1. กระบวนการผลิตหลัก	
1.1 กระบวนการย้อมน้ำยาผ้า	1.1.1 ย้อมน้ำยาผ้า 1.1.2 คูแลการย้อม
1.2 กระบวนการขยายผ้า	1.2.1 ยืดผ้ากับเครื่องยืด 1.2.2 ยืดผ้า
1.3 กระบวนการพิมพ์ผ้า	1.3.1 เตรียมสีเคมีสำหรับการพิมพ์ 1.3.2 พิมพ์ผ้า 1.3.3 คูแลผ้าขณะพิมพ์
1.4 กระบวนการย้อมสีผ้าหลังการพิมพ์	1.4.1 เตรียมสีสำหรับย้อมและตั้งเครื่องย้อม 1.4.2 ย้อมสีผ้า
1.5 กระบวนการอบไอลอย	1.5.1 นำผ้าเข้าตู้อบ 1.5.2 อบผ้า
1.6 กระบวนการซักผ้า	1.6.1 เติมน้ำสบู่ใส่บ่อซัก 1.6.2 ซักผ้า
1.7 กระบวนการลงแป้งบนผ้า	1.7.1 เตรียมน้ำยาลงแป้ง 1.7.2 ลงแป้ง
1.8 กระบวนการยืดผ้าหลังการลงแป้ง	1.8.1 ยืดผ้ากับเครื่องยืด 1.8.2 ยืดผ้า
1.9 กระบวนการรีด	1.9.1 จับผ้าระหว่างรีด 1.9.2 รีดผ้า

1.10	กระบวนการตัด	1.10.1	ตัดผ้าให้เป็นชิ้น
1.11	กระบวนการบรรจุ	1.11.1	บรรจุผ้า

2. กระบวนการสนับสนุนการผลิต

2.1	กระบวนการออกแบบลายผ้า	2.1.1	ออกแบบลายผ้า
2.2	กระบวนการทำบล็อกพิมพ์	2.2.1	ทำบล็อกพิมพ์

ขั้นตอนที่ 3 การระบุด้านทุนที่เกิดขึ้นของแต่ละกิจกรรม

ในการระบุด้านทุนของกิจกรรมในขั้นตอนนี้ เป็นการนำเอาค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในบัญชีแยกประเภท และข้อมูลประกอบต่างๆ ที่มีการเก็บบันทึก เช่น ทะเบียนสินทรัพย์ หรือข้อมูลเงินเดือน เป็นต้น มาระบุเป็นต้นทุนสำหรับกิจกรรม ค่าใช้จ่ายบางบัญชีสามารถระบุเข้ากิจกรรมได้โดยตรง เราจะเรียกว่า ต้นทุนเดี่ยว ในขณะที่ค่าใช้จ่ายบางบัญชีเกิดจากกิจกรรมมากกว่าหนึ่งกิจกรรม เราจะเรียกว่าต้นทุนร่วม รายละเอียดตามที่แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดต้นทุนกิจกรรมของแต่ละกิจกรรมในกระบวนการต่างๆ

กระบวนการผลิตหลัก

กระบวนการ กิจกรรม	ต้นทุนของกิจกรรม	ต้นทุนเดี่ยว	ต้นทุนร่วม
กระบวนการย้อมน้ำยาสี			
ย้อมน้ำยาสี	ค่าเสื่อมราคาเครื่องย้อม ค่าไฟ(สำหรับเครื่องย้อม) ค่าน้ำยา	X	XXX
ดูแลการย้อม	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องย้อม	X	
กระบวนการย้อมย้อมย้อม			
ย้อมย้อมเครื่องย้อม	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องย้อม	X	
ย้อมย้อม	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรย้อม ค่าแก๊ส (สำหรับเครื่องย้อมย้อมย้อม)	X	ZZZ
กระบวนการพิมพ์สี			
เตรียมสีเคมีสำหรับการพิมพ์	ค่าแรงพนักงานเตรียมสีและบล็อกพิมพ์	X	
พิมพ์สี	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรพิมพ์ ค่าไฟ (สำหรับเครื่องพิมพ์)	X	XXX
ดูแลผ้าขณะพิมพ์	ค่าสีสำหรับการพิมพ์ ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องพิมพ์	X	
กระบวนการย้อมสีสีหลังการพิมพ์			
เตรียมสีสำหรับย้อมและตั้งเครื่องย้อม	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องย้อม	X	
ย้อมสีสี	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรย้อม ค่าไฟ(สำหรับเครื่องย้อม) ค่าสีสำหรับการย้อม	X	XXX
กระบวนการอบไอลอย			
นำผ้าเข้าตู้อบ	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องอบ	X	
อบผ้า	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรอบ ค่าไฟ(สำหรับเครื่องอบ)	X	XXX
กระบวนการซักผ้า			
เติมน้ำสบู่ใสบ่อซัก	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องซัก	X	
ซักผ้า	ค่าเสื่อมราคาเครื่องซัก ค่าไฟ(สำหรับเครื่องซัก) ค่าสบู่	X	XXX

กระบวนการผลิตหลัก (ต่อ)

กระบวนการ

กิจกรรม	ต้นทุนของกิจกรรม	ต้นทุนเดี่ยว	ต้นทุนร่วม
กระบวนการลงแป้งบนผ้า			
เตรียมน้ำยาลงแป้ง	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องลงแป้ง	X	
ลงแป้ง	ค่าเสื่อมราคาเครื่องลงแป้ง ค่าไฟ(สำหรับเครื่องลงแป้ง) ค่าเคมีแป้ง	X X	XXX
กระบวนการยัดผ้าหลังการลงแป้ง			
ยัดผ้ากับเครื่องยัด	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องยัด	X	
ยัดผ้า	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรยัด ค่าแก๊ส(สำหรับเครื่องยัดผ้าการลงแป้ง)	X X	ZZZ
กระบวนการรีด			
จับผ้าระหว่างรีด	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องรีด	X	
รีดผ้า	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรรีด ค่าไฟ(สำหรับเครื่องรีด)	X X	XXX
กระบวนการตัด			
ตัดผ้าให้เป็นชิ้น	ค่าแรงพนักงานตัด	X	
กระบวนการบรรจุ			
บรรจุผ้า	ค่าแรงพนักงานบรรจุ	X	

กระบวนการสนับสนุนการผลิต

กระบวนการ

กิจกรรม	ต้นทุนของกิจกรรม	ต้นทุนเดี่ยว	ต้นทุนร่วม
กระบวนการออกแบบลายผ้า			
ออกแบบลายผ้า	ค่าแรงพนักงานออกแบบ	X	
กระบวนการทำบล็อกพิมพ์			
ทำบล็อกพิมพ์	ค่าแรงพนักงานทำบล็อก ค่าอุปกรณ์บล็อกพิมพ์ ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรผลิตลายขึ้นบล็อก	X X X	

ขั้นตอนที่ 4 การระบุตัวผลักดันต้นทุน (Cost Driver) ของแต่ละกิจกรรมเพื่อใช้ในการปันส่วนต้นทุนเข้ากิจกรรม

เมื่อได้ต้นทุนกิจกรรมพร้อมระบุประเภทว่าเป็นต้นทุนเดี่ยว หรือ ต้นทุนร่วม แล้วเราจึงหาตัวผลักดันต้นทุนและระบุหน่วยให้ชัดเจนเพื่อใช้ในการเป็นตัวปันต้นทุนแก่ผลิตภัณฑ์ ในขั้นตอนถัดไป ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดตัวผลักดันต้นทุน

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดตัวผลักดันต้นทุน (Cost driver)

กระบวนการผลิตหลัก					
กระบวนการ	ต้นทุนของกิจกรรม	ต้นทุนเดี่ยว	ต้นทุนร่วม	ตัวผลักดันต้นทุน	หน่วย
กิจกรรม					
กระบวนการขนาน้ำยาผ้า					
ขนาน้ำยาผ้า	ค่าเสื่อมราคาเครื่องข้อม ค่าไฟ(สำหรับเครื่องข้อม) ค่าน้ำยา	X	XXX	ชั่วโมงเครื่องจักร ชั่วโมงเครื่องจักร จำนวนผ้าที่ผ่านการข้อม	ชั่วโมง ชั่วโมง ถุง
ดูแลการข้อม	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องข้อม	X		ชั่วโมงทำงานของพนักงาน	ชั่วโมง-คน
กระบวนการฉีดขยายผ้า					
ฉีดผ้ากับเครื่องฉีด	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องฉีด	X		จำนวนผ้าที่ผ่านการฉีด	ถุง
ฉีดผ้า	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรฉีด ค่าแก๊ส (สำหรับเครื่องฉีดขยายผ้า)	X	ZZZ	ชั่วโมงเครื่องจักร ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง ชั่วโมง
กระบวนการพิมพ์ผ้า					
เตรียมสีเคมีสำหรับกรพิมพ์	ค่าแรงพนักงานเตรียมสีและบล็อกพิมพ์	X		จำนวนสีที่ใช้ต่อหนึ่งลายผ้า	จำนวนสี
พิมพ์ผ้า	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรพิมพ์ ค่าไฟ (สำหรับเครื่องพิมพ์)	X	XXX	ชั่วโมงเครื่องจักร ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง ชั่วโมง
ดูแลผ้าขณะพิมพ์	ค่าสีสำหรับการพิมพ์ ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องพิมพ์	X X		จำนวนผ้าที่ผ่านการพิมพ์ ชั่วโมงเครื่องจักร	ถุง ชั่วโมง
กระบวนการข้อมสีผ้าหลังการพิมพ์					
เตรียมสีสำหรับข้อมและตั้งเครื่องข้อม	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องข้อม	X		จำนวนผ้าที่ผ่านการข้อมหลังพิมพ์	ถุง
ข้อมสีผ้า	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรข้อม ค่าไฟ(สำหรับเครื่องข้อม) ค่าสีสำหรับการข้อม	X X	XXX	ชั่วโมงเครื่องจักร ชั่วโมงเครื่องจักร จำนวนผ้าที่ผ่านการข้อมหลังพิมพ์	ชั่วโมง ชั่วโมง
กระบวนการอบไอลอย					
นำผ้าเข้าตู้ออบ	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องอบ	X		จำนวนผ้าที่ผ่านการอบไอลอย	ถุง
อบผ้า	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรอบ	X		ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง

	ค่าไฟ(สำหรับเครื่องอบ)		XXX	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง
กระบวนการซักรีดผ้า					
เติมน้ำสบู่ใส่บ่อซัก	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องซัก	X		จำนวนผ้าที่นำเข้าสู่ซัก	ถุง
ซักผ้า	ค่าเสื่อมราคาเครื่องซัก ค่าไฟ(สำหรับเครื่องซัก) ค่าสบู่	X X	XXX	ชั่วโมงเครื่องจักร ชั่วโมงเครื่องจักร จำนวนผ้าที่นำเข้าสู่ซัก	ชั่วโมง ชั่วโมง
กระบวนการลงแป้งบนผ้า					
เตรียมน้ำยาลงแป้ง	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องลงแป้ง	X		จำนวนผ้าที่ผ่านการลงแป้ง	ถุง
ลงแป้ง	ค่าเสื่อมราคาเครื่องลงแป้ง ค่าไฟ(สำหรับเครื่องลงแป้ง) ค่าเคมีแป้ง	X X	XXX	ชั่วโมงเครื่องจักร ชั่วโมงเครื่องจักร จำนวนผ้าที่ผ่านการลงแป้ง	ชั่วโมง ชั่วโมง
กระบวนการยัดผ้าหลังการลงแป้ง					
ยัดผ้าก้อนเครื่องยัด	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องยัด	X		จำนวนผ้าที่ผ่านการยัดหลังลงแป้ง	ถุง
ยัดผ้า	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรยัด ค่าแก๊ส(สำหรับเครื่องยัดผ้าการลงแป้ง)	X	ZZZ	ชั่วโมงเครื่องจักร ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง ชั่วโมง
กระบวนการรีด					
จับผ้าระหว่างรีด	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องรีด	X		จำนวนผ้าที่ผ่านการรีด	ถุง
รีดผ้า	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรรีด ค่าไฟ(สำหรับเครื่องรีด)	X	XXX	ชั่วโมงเครื่องจักร ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง ชั่วโมง
กระบวนการตัด					
ตัดผ้าให้เป็นชิ้น	ค่าแรงพนักงานตัด	X		จำนวนผ้าที่ตัดได้	ถุง
กระบวนการบรรจุ					
บรรจุผ้า	ค่าแรงพนักงานบรรจุ	X		จำนวนผ้าที่บรรจุได้	ถุง

กระบวนการสนับสนุนการผลิต

กระบวนการ

กิจกรรม	ต้นทุนของกิจกรรม	ต้นทุน		Cost Driver	หน่วย
		เดี่ยว	รวม		
กระบวนการออกแบบลายผ้า					
ออกแบบลายผ้า	ค่าแรงพนักงานออกแบบ	X		ชั่วโมงในการออกแบบ	ชั่วโมง-คน
กระบวนการทำบล็อกพิมพ์					
ทำบล็อกพิมพ์	ค่าแรงพนักงานทำบล็อก ค่าอุปกรณ์บล็อกพิมพ์ ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรผลิตลายขึ้นบล็อก	X X X		จำนวนบล็อกที่ใช้ต่อลาย จำนวนบล็อกที่ใช้ต่อลาย จำนวนบล็อกที่ใช้ต่อลาย	จำนวน บล็อก จำนวน บล็อก จำนวน บล็อก

จากตารางที่ 2 จะพบว่า มีเพียงค่าไฟ และค่าแก๊ส ที่เป็นต้นทุนรวมที่จะต้องได้รับการปันส่วนเข้าต้นทุนกิจกรรมรวม โดยใช้จำนวนชั่วโมงเครื่องจักร เป็นตัวผลักดันต้นทุน ส่วนต้นทุนกิจกรรมอื่นๆ เป็นต้นทุนกิจกรรมเดี่ยวที่ไม่ต้องได้รับการปันส่วน

ขั้นตอนที่ 5 การหาจำนวนกิจกรรมที่เกิดขึ้นตามหน่วยตัวหลักค้ำต้นทูนของต้นทูนกิจกรรมเดี่ยว
ขั้นตอนนี้ ได้แยกเฉพาะต้นทูนกิจกรรมเดี่ยวออกมา และสรุปลเป็นตารางแสดงเพิ่มเติมถึง
จำนวนกิจกรรมตามตัวหลักค้ำต้นทูน และต้นทูนกิจกรรมที่เกิดขึ้น โดยข้อมูลทีแสดงเป็นข้อมูล
ของบริษัทฯ ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2549

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนกิจกรรมและต้นทุนกิจกรรมของเดือนพฤษภาคม 2549

กิจกรรม	ต้นทุนของกิจกรรม	ตัวหลักต้นทุน	หน่วย	จำนวน กิจกรรม	ต้นทุน กิจกรรม
ขีมน้ำยาฆ่า	ค่าเสื่อมราคาเครื่องขีมน้ำยา	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	60,000
	ค่าน้ำยา	จำนวนค้ำที่ผ่านการขีมน้ำยา	ถุง	855,600	48,000
ดูแลการขีมน้ำยา	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องขีมน้ำยา	ชั่วโมง-คนของพนักงาน	ชั่วโมง-คน	600	14,000
ขีมน้ำยาเครื่องขีมน้ำยา	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องขีมน้ำยา	จำนวนค้ำที่ผ่านการขีมน้ำยา	ถุง	856,800	28,000
ขีมน้ำยา	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรขีมน้ำยา	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	33,500
เตรียมสีเคมีสำหรับการพิมพ์	ค่าแรงพนักงานเตรียมสีและบล็อกพิมพ์	จำนวนสีที่ใช้ต่อหนึ่งลายค้ำ	จำนวนสี	26	70,000
พิมพ์ค้ำ	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรพิมพ์	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	3,000	667,000
ดูแลค้ำขณะพิมพ์	ค่าสีสำหรับการพิมพ์	จำนวนค้ำที่ผ่านการพิมพ์	ถุง	855,000	4,600,000
	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องพิมพ์	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	350,000
เตรียมสีสำหรับขีมน้ำยาและตั้งเครื่องขีมน้ำยา	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องขีมน้ำยา	จำนวนค้ำที่ผ่านการขีมน้ำยาหลังพิมพ์	ถุง	641,250	30,000
ขีมน้ำยา	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรขีมน้ำยา	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	33,400
	ค่าสีสำหรับการขีมน้ำยา	จำนวนค้ำที่ผ่านการขีมน้ำยาหลังพิมพ์	ถุง	641,250	1,150,000
นำค้ำเข้าตู้อบ	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องอบ	จำนวนค้ำที่ผ่านการอบได้ออก	ถุง	856,000	15,000
อบค้ำ	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรอบ	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	100,000
เติมน้ำสบู่ใส่บ่อซัก	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องซัก	จำนวนค้ำที่นำเข้าซัก	ถุง	856,000	42,000
ซักค้ำ	ค่าเสื่อมราคาเครื่องซัก	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	1,200	167,000
	ค่าสบู่และเคมีซัก	จำนวนค้ำที่นำเข้าซัก	ถุง	856,000	274,000
เตรียมน้ำยาละลายแป้ง	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องละลายแป้ง	จำนวนค้ำที่ผ่านการละลายแป้ง	ถุง	843,200	42,000
ละลายแป้ง	ค่าเสื่อมราคาเครื่องละลายแป้ง	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	16,700
	ค่าเคมีแป้ง	จำนวนค้ำที่ผ่านการละลายแป้ง	ถุง	843,200	213,770
ขีมน้ำยาเครื่องขีมน้ำยา	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องขีมน้ำยา	จำนวนค้ำที่ผ่านการขีมน้ำยาหลังละลายแป้ง	ถุง	856,000	14,000
ขีมน้ำยา	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรขีมน้ำยา	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	20,000
จับค้ำระหว่างรีด	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องรีด	จำนวนค้ำที่ผ่านการรีด	ถุง	855,600	280,000
รีดค้ำ	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรรีด	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	5,000
ตัดค้ำให้เป็นชิ้น	ค่าแรงพนักงานตัด	จำนวนค้ำที่ตัดได้	ถุง	855,570	28,000
บรรจุค้ำ	ค่าแรงพนักงานบรรจุ	จำนวนค้ำที่บรรจุได้	ถุง	855,570	200,000
ออกแบบลายค้ำ	ค่าแรงพนักงานออกแบบ	ชั่วโมง-คนในการออกแบบ	ชั่วโมง-คน	4,500	135,000
ทำบล็อกพิมพ์	ค่าแรงพนักงานทำบล็อก	จำนวนบล็อกที่ใช้ต่อลาย	จำนวนบล็อก	1,500	30,000
	ค่าอุปกรณ์บล็อกพิมพ์	จำนวนบล็อกที่ใช้ต่อลาย	จำนวนบล็อก	1,500	750,000
	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรผลิตลายขึ้นบล็อก	จำนวนบล็อกที่ใช้ต่อลาย	จำนวนบล็อก	1,500	35,000
					9,451,370

ขั้นตอนที่ 6 การปันส่วนต้นทุนร่วมเข้าแต่ละกิจกรรม โดยอ้างอิงจำนวนกิจกรรมที่เกิดขึ้นตามหน่วย ตัวหลักต้นทุน

ขั้นตอนนี้แสดงการปันส่วนต้นทุนร่วมเข้าสู่ต้นทุนกิจกรรม โดยต้นทุนร่วมมีเพียงค่าไฟและค่าแก๊ส และปันส่วนเข้าสู่กิจกรรมโดยใช้ ชั่วโมงการทำงานเครื่องจักร เป็นตัวปันส่วน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การปันส่วนต้นทุนร่วมเข้าแต่ละกิจกรรม

<u>ต้นทุน</u>	<u>กิจกรรมร่วม</u>	<u>ตัวหลักต้นทุน</u>	<u>ชั่วโมงเครื่องจักร</u>	<u>ต้นทุนกิจกรรมปันส่วน</u>
รวม				
ค่าไฟ	ข้อมน้ำย้าผ้า	ชั่วโมงเครื่องจักร	600	77,878.33
	พิมพ์ผ้า	ชั่วโมงเครื่องจักร	3,000	389,391.67
	ข้อมสีผ้า	ชั่วโมงเครื่องจักร	600	77,878.33
	อบผ้า	ชั่วโมงเครื่องจักร	600	77,878.33
	ซักผ้า	ชั่วโมงเครื่องจักร	1,200	155,756.67
	ลงแป้ง	ชั่วโมงเครื่องจักร	600	77,878.33
	รีดผ้า	ชั่วโมงเครื่องจักร	600	77,878.33
	รวม		7,200	934,540.00
ค่าแก๊ส	ยัดผ้าก่อนการพิมพ์	ชั่วโมงเครื่องจักร	600	67,500.00
	ยัดผ้าหลังการลงแป้ง	ชั่วโมงเครื่องจักร	600	67,500.00
	รวม		1,200	135,000.00

ขั้นตอนที่ 7 การหาต้นทุนกิจกรรมต่อหน่วย

ในตารางที่ 5 แสดง ต้นทุนกิจกรรมต่อหน่วย ของทุกกิจกรรม ทั้งกิจกรรมที่เป็นต้นทุนร่วม ที่ได้รับการปันส่วนแล้ว และ กิจกรรมที่เป็นต้นทุนเดี่ยว โดยต้นทุนกิจกรรมต่อหน่วย หาจากเอา ต้นทุนกิจกรรม หารด้วยจำนวนกิจกรรมที่เกิดขึ้น ข้อมูลในตารางที่ 5 เป็นข้อมูลบริษัทฯในเดือน พฤษภาคม 2549

ตารางที่ 5 แสดงการหาต้นทุนกิจกรรมต่อหน่วย

ต้นทุนร่วม	ต้นทุนของกิจกรรมร่วม	ตัวหลักต้นทุน	หน่วย	จำนวน กิจกรรม	ต้นทุน กิจกรรม (บาท)	ต้นทุน กิจกรรม ต่อ หน่วย (บาท)
ค่าไฟ	ข้อมน้ำยาค้า	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	77,878	130
	พิมพ์ค้า	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	3,000	389,392	130
	ข้อมสีค้า	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	77,878	130
	อบค้า	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	77,878	130
	ชักค้า	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	1,200	155,757	130
	ลงแป้ง	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	77,878	130
	รีดค้า	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	77,878	130
		รวม		7,200	934,540	130
ค่าแก๊ส	ฉีดค้ำก่อนการพิมพ์	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	67,500	113
	ฉีดค้ำหลังการลงแป้ง	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	67,500	113
		รวม		1,200	135,000	113

กิจกรรม	ต้นทุนของกิจกรรมเดี่ยว	ตัวหลักต้นทุน	หน่วย	จำนวน กิจกรรม	ต้นทุน กิจกรรม (บาท)	ต้นทุน กิจกรรม ต่อ หน่วย (บาท)
ข้อมน้ำยาค้า	ค่าเสื่อมราคาเครื่องข้อม	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	60,000	100
	ค่าน้ำยา	จำนวนค้ำที่ผ่านการข้อม	ถุง	855,600	48,000	0
ดูแลการข้อม	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องข้อม	ชั่วโมง-คนของพนักงาน	ชั่วโมง-คน	600	14,000	23
ฉีดค้ำกับเครื่องฉีด	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องฉีด	จำนวนค้ำที่ผ่านการฉีด	ถุง	856,800	28,000	0
ฉีดค้ำ	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรฉีด	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	33,500	56
เตรียมสีเคมีสำหรับการพิมพ์	ค่าแรงพนักงานเตรียมสีและบดสีพิมพ์	จำนวนสีที่ใช้ต่อหนึ่งลายค้ำ	จำนวนสี	26	70,000	2,692
พิมพ์ค้ำ	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรพิมพ์	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	3,000	667,000	222
ดูแลค้ำขณะพิมพ์	ค่าสีสำหรับการพิมพ์	จำนวนค้ำที่ผ่านการพิมพ์	ถุง	855,000	4,600,000	5
	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องพิมพ์	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	350,000	583
เตรียมสีสำหรับข้อมและดึงเครื่องข้อม	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องข้อม	จำนวนค้ำที่ผ่านการข้อมหลังพิมพ์	ถุง	641,250	30,000	0
ข้อมสีค้า	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรข้อม	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	33,400	56
	ค่าสีสำหรับการข้อม	จำนวนค้ำที่ผ่านการข้อมหลังพิมพ์		641,250	1,150,000	2
นำค้ำเข้าสู่อบ	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องอบ	จำนวนค้ำที่ผ่านการอบไอลอย	ถุง	856,000	15,000	0
อบค้ำ	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรอบ	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	100,000	167
เติมน้ำสบูใส่บ่อซัก	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องซัก	จำนวนค้ำที่นำเข้าซัก	ถุง	856,000	42,000	0
ชักค้ำ	ค่าเสื่อมราคาเครื่องซัก	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	1,200	167,000	139
	ค่าสบู่และเคมีซัก	จำนวนค้ำที่นำเข้าซัก	ถุง	856,000	274,000	0
เตรียมน้ำขาลงแป้ง	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องลงแป้ง	จำนวนค้ำที่ผ่านการลงแป้ง	ถุง	843,200	42,000	0

ลงแป้ง	ค่าเสื่อมราคาเครื่องลงแป้ง ค่าเคมีแป้ง	ชั่วโมงเครื่องจักร จำนวนผ้าที่ผ่านการลงแป้ง	ชั่วโมง ถุง	600 843,200	16,700 213,770	28 0
ติดผ้ากับเครื่องขีด	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องขีด	จำนวนผ้าที่ผ่านการขีดหลังลงแป้ง	ถุง	856,000	14,000	0
ติดผ้า	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรขีด	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	20,000	33
จับผ้าระหว่างรีด	ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องรีด	จำนวนผ้าที่ผ่านการรีด	ถุง	855,600	280,000	0
รีดผ้า	ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรรีด	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	5,000	8
ตัดผ้าให้เป็นชิ้น	ค่าแรงพนักงานตัด	จำนวนผ้าที่ตัดได้	ถุง	855,570	28,000	0
บรรจุผ้า	ค่าแรงพนักงานบรรจุ	จำนวนผ้าที่บรรจุได้	ถุง	855,570	200,000	0
ออกแบบลาซผ้า	ค่าแรงพนักงานออกแบบ	ชั่วโมง-คนในการออกแบบ	ชั่วโมง-คน	4,500	135,000	30
ทำบล็อกพิมพ์	ค่าแรงพนักงานทำบล็อก ค่าอุปกรณ์บล็อกพิมพ์ ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรผลิตบล็อกพิมพ์	จำนวนบล็อกที่ใช้ต่อลาย จำนวนบล็อกที่ใช้ต่อลาย จำนวนบล็อกที่ใช้ต่อลาย	จำนวนบล็อก จำนวนบล็อก จำนวนบล็อก	1,500 1,500 1,500	30,000 750,000 35,000	20 500 23
รวมทั้งหมด					9,451,370	

ขั้นตอนที่ 8 ระบุจำนวนกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการผลิตสินค้าแต่ละประเภท

เมื่อเราได้ต้นทุนกิจกรรมต่อหน่วยแล้ว เราเตรียมตัวที่จะปันต้นทุนกิจกรรมเข้าสู่สินค้าที่ผลิต ดังที่กล่าวในขั้นตอนที่ 1 ว่า สินค้าของบริษัทแบ่งเป็น 4 ประเภท ในขั้นตอนนี้ เราจะระบุจำนวนกิจกรรมตามตัวผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นในการผลิตสินค้าทั้ง 4 ประเภท สำหรับต้นทุนกิจกรรมทุกตัว เพื่อเตรียมการปันส่วนในขั้นตอนต่อไป ตารางที่ 6 แสดงจำนวนกิจกรรมตามตัวผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นในการผลิตสินค้าทั้ง 4 ประเภท

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนกิจกรรมตามตัวผลิตภัณฑ์ต้นทุนที่เกิดขึ้นในการผลิตสินค้าทั้ง 4 ประเภท

ต้นทุนรวม	ต้นทุนของกิจกรรมรวม	ตัวผลิตภัณฑ์ต้นทุน	หน่วย	จำนวนกิจกรรม	ลาย 1	ลาย 2	ลาย 3	ลาย 4
ค่าไฟ	ย้อมน้ำยาผ้า	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	150	240	60	150
	พิมพ์ผ้า	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	3000	750	1200	300	750
	ย้อมสีผ้า	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	0	370	0	230
	อบผ้า	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	150	240	60	150
	ซักผ้า	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	1200	280	500	15	405
	ลงแป้ง	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	90	300	60	150
	รีดผ้า	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	120	270	50	160
ค่าแก๊ส	ยัดผ้าก่อนการพิมพ์	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	150	240	60	150
	ยัดผ้าหลังการลงแป้ง	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	150	240	60	150

จำนวนกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการผลิต

ต้นทุนของกิจกรรมเดี่ยว	ตัวผลิตภัณฑ์ต้นทุน	หน่วย	จำนวนกิจกรรม	ลาย 1	ลาย 2	ลาย 3	ลาย 4
ค่าเสื่อมราคาเครื่องย้อม	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	150	240	60	150
ค่าน้ำยา	จำนวนผ้าที่ผ่านการย้อม	ถุง	855600	213900	342240	85560	213900
ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องย้อม	ชั่วโมง-คนของพนักงาน	ชั่วโมง-คน	600	150	240	60	150
ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องยัด	จำนวนผ้าที่ผ่านการยัด	ถุง	856800	214200	342720	85680	214200
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรยัด	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	150	240	60	150
ค่าแรงพนักงานเตรียมสีและบล็อกพิมพ์	จำนวนสีที่ใช้ต่อหนึ่งสายผ้า	จำนวนสี	26	5	6	7	8
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรพิมพ์	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	3000	750	1200	300	750
ค่าสีสำหรับการพิมพ์	จำนวนผ้าที่ผ่านการพิมพ์	ถุง	855000	213750	342000	85500	213750
ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องพิมพ์	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	150	240	60	150
ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องย้อม	จำนวนผ้าที่ผ่านการย้อมหลังพิมพ์	ถุง	641250	0	395400	0	245850
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรย้อม	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	0	370	0	230
ค่าสีสำหรับการย้อม	จำนวนผ้าที่ผ่านการย้อมหลังพิมพ์	ถุง	641250	0	395400	0	245850
ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องอบ	จำนวนผ้าที่ผ่านการอบไอลอย	ถุง	856000	214000	342400	85600	214000
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรอบ	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	150	240	60	150
ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องซัก	จำนวนผ้าที่นำเข้าซัก	ถุง	856000	199700	356700	10700	288900
ค่าเสื่อมราคาเครื่องซัก	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	1200	280	500	15	405
ค่าสบู่และเคมีซัก	จำนวนผ้าที่นำเข้าซัก	ถุง	856000	199700	356700	10700	288900
ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องลงแป้ง	จำนวนผ้าที่ผ่านการลงแป้ง	ถุง	843200	126480	491870	84320	140530
ค่าเสื่อมราคาเครื่องลงแป้ง	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	90	300	60	150
ค่าเคมีแป้ง	จำนวนผ้าที่ผ่านการลงแป้ง	ถุง	843200	126480	491870	84320	140530
ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องยัด	จำนวนผ้าที่ผ่านการยัดหลังลงแป้ง	ถุง	856000	214000	342400	85600	214000
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรยัด	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	150	240	60	150
ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องรีด	จำนวนผ้าที่ผ่านการรีด	ถุง	855600	171120	385020	71300	228160
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรรีด	ชั่วโมงเครื่องจักร	ชั่วโมง	600	120	270	50	160
ค่าแรงพนักงานตัด	จำนวนผ้าที่ตัดได้	ถุง	855570	213900	342200	85570	213900
ค่าแรงพนักงานบรรจุ	จำนวนผ้าที่บรรจุได้	ถุง	855570	213900	342200	85570	213900
ค่าแรงพนักงานออกแบบ	ชั่วโมง-คนในการออกแบบ	ชั่วโมง-คน	4500	900	2000	300	1300

ค่าแรงพนักงานทำบล็อก	จำนวนบล็อกที่ใช้ต่อลาย	จำนวนบล็อก	1500	180	650	120	550
ค่าอุปกรณ์บล็อกพิมพ์	จำนวนบล็อกที่ใช้ต่อลาย	จำนวนบล็อก	1500	180	650	120	550
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรผลิตลายชั้นบล็อก	จำนวนบล็อกที่ใช้ต่อลาย	จำนวนบล็อก	1500	180	650	120	550

ขั้นตอนที่ 9 การคำนวณต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นในการผลิตสินค้าจากจำนวนกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการผลิต

หลังจากระบุจำนวนกิจกรรมตามตัวหลักต้นทุนในการผลิตสินค้าแต่ละประเภทในขั้นตอนที่ 8 แล้ว ในขั้นตอนนี้เรานำต้นทุนกิจกรรมต่อหน่วยที่หาได้ในขั้นตอนที่ 7 มาคูณเข้ากับจำนวนกิจกรรมตามตัวหลักต้นทุนในการผลิตสินค้าแต่ละประเภทในขั้นตอนที่ 8 เพื่อเป็นการปันส่วนต้นทุนกิจกรรมทุกตัวเข้าสู่ผลิตภัณฑ์ทั้ง 4 ประเภท ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงการปันส่วนต้นทุนกิจกรรมเข้าสู่ผลิตภัณฑ์

ต้นทุนรวม	ต้นทุนของกิจกรรมร่วม	ต้นทุนกิจกรรมต่อหน่วย (บาท)	ต้นทุนผลิตภัณฑ์				รวมเป็นเงิน (บาท)
			ลาย 1	ลาย 2	ลาย 3	ลาย 4	
ค่าไฟ	ข้อมน้ายาผ้า	129.80	19,470	31,151	7,788	19,470	77,878
	พิมพ์ผ้า	129.80	97,348	155,757	38,939	97,348	389,392
	ข้อมสีผ้า	129.80	0	48,025	0	29,853	77,878
	อบผ้า	129.80	19,470	31,151	7,788	19,470	77,878
	ซักผ้า	129.80	36,343	64,899	1,947	52,568	155,757
	ลงแป้ง	129.80	11,682	38,939	7,788	19,470	77,878
	รีดผ้า	129.80	15,576	35,045	6,490	20,768	77,878
ค่าแก๊ส	ฉีดผ้าก่อนการพิมพ์	112.50	16,875	27,000	6,750	16,875	67,500
	ฉีดผ้าหลังการลงแป้ง	112.50	16,875	27,000	6,750	16,875	67,500

ต้นทุนของกิจกรรมเดียว	ต้นทุนกิจกรรมต่อหน่วย (บาท)	ต้นทุนผลิตภัณฑ์				รวมเป็นเงิน (บาท)
		ลาย 1	ลาย 2	ลาย 3	ลาย 4	
ค่าเสื่อมราคาเครื่องข้อม	100.00	15,000	24,000	6,000	15,000	60,000
ค่าน้ำยา	0.06	12,000	19,200	4,800	12,000	48,000
ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องข้อม	23.33	3,500	5,600	1,400	3,500	14,000
ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องยีด	0.03	7,000	11,200	2,800	7,000	28,000
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรยีด	55.83	8,375	13,400	3,350	8,375	33,500
ค่าแรงพนักงานเตรียมสีและบล็อกพิมพ์	2692.31	13,462	16,154	18,846	21,538	70,000
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรพิมพ์	222.33	166,750	266,800	66,700	166,750	667,000
ค่าสีสำหรับการพิมพ์	5.38	1,150,000	1,840,000	460,000	1,150,000	4,600,000
ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องพิมพ์	583.33	87,500	140,000	35,000	87,500	350,000
ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องข้อม	0.05	0	18,498	0	11,502	30,000
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรข้อม	55.67	0	20,597	0	12,803	33,400
ค่าสีสำหรับการข้อม	1.79	0	709,099	0	440,901	1,150,000
ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องอบ	0.02	3,750	6,000	1,500	3,750	15,000

ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรรอบ	166.67	25,000	40,000	10,000	25,000	100,000
ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องจักร	0.05	9,798	17,502	525	14,175	42,000
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร	139.17	38,967	69,583	2,088	56,363	167,000
ค่าเช่าและเคมีจักร	0.32	63,923	114,177	3,425	92,475	274,000
ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องลงแป้ง	0.05	6,300	24,500	4,200	7,000	42,000
ค่าเสื่อมราคาเครื่องลงแป้ง	27.83	2,505	8,350	1,670	4,175	16,700
ค่าเคมีแป้ง	0.25	32,066	124,700	21,377	35,627	213,770
ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องยัด	0.02	3,500	5,600	1,400	3,500	14,000
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรยัด	33.33	5,000	8,000	2,000	5,000	20,000
ค่าแรงพนักงานประจำเครื่องรีด	0.33	56,000	126,000	23,333	74,667	280,000
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรรีด	8.33	1,000	2,250	417	1,333	5,000
ค่าแรงพนักงานคัด	0.03	7,000	11,199	2,800	7,000	28,000
ค่าแรงพนักงานบรรจุ	0.23	50,002	79,993	20,003	50,002	200,000
ค่าแรงพนักงานออกแบบ	30.00	27,000	60,000	9,000	39,000	135,000
ค่าแรงพนักงานทำบล็อกลูก	20.00	3,600	13,000	2,400	11,000	30,000
ค่าอุปกรณ์บล็อกลูกพิมพ์	500.00	90,000	325,000	60,000	275,000	750,000
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรผลิตลายขึ้นบล็อก	23.33	4,200	15,167	2,800	12,833	35,000
รวมทั้งหมด		2,126,834	4,594,537	852,074	2,947,465	10,520,910

ขั้นตอนที่ 10 การคำนวณต้นทุนต่อหน่วยของสินค้า

เมื่อเป็นส่วนต้นทุนกิจกรรมแล้ว ขั้นตอนสุดท้ายก็คือหาต้นทุนต่อหน่วยของสินค้าแต่ละตัว โดยเอาต้นทุนรวมของทุกกิจกรรมสำหรับสินค้าแต่ละตัวมาหารด้วย จำนวนสินค้าที่ผลิตในงวดนั้น สำหรับในเดือน พ.ค. 2549 สินค้าที่ผลิตได้มากที่สุดคือ ลายแบบที่ 2 ในตารางที่ 8 แสดงการหาต้นทุนต่อหน่วย โดยแสดงทั้งการหาต้นทุนต่อหน่วยแบบต้นทุนกิจกรรม และการหาต้นทุนต่อหน่วยแบบต้นทุนแบบเดิมเปรียบเทียบ

ตารางที่ 8 แสดงการหาต้นทุนต่อหน่วยทั้งแบบต้นทุนกิจกรรม และ แบบต้นทุนแบบเดิม

ต้นทุนต่อหน่วยเมื่อใช้วิธีการคำนวณแบบต้นทุนกิจกรรม (ABC Costing)

	ลาย 1	ลาย 2	ลาย 3	ลาย 4
ต้นทุนสินค้านรวม	2,126,834.45	4,594,537.20	852,073.60	2,947,464.75
จำนวนผ้าถุงที่ผลิตได้	213,900	342,200	85,570	213,900
ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/ถุง)	9.94	13.43	9.96	13.78

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ต้นทุนต่อหน่วยเมื่อใช้วิธีการคำนวณแบบต้นทุนแบบเดิม (Traditional Costing)

	รวม
ต้นทุนสินค้ารวม	10,520,910.00
จำนวนผ้าถุงที่ผลิตได้	855,570
ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/ถุง)	12.30

บทสรุปจากการคำนวณโดยใช้ระบบต้นทุนกิจกรรม

จากการคำนวณตามขั้นตอนที่ระบุ ผลลัพธ์จากการคำนวณทำให้เราพบว่า การคำนวณต้นทุนโดยใช้ระบบต้นทุนกิจกรรม สามารถระบุต้นทุนสินค้าแต่ละประเภทได้แตกต่างกันอย่างสมเหตุสมผล โดยสินค้าที่มีต้นทุนต่อหน่วยมากที่สุด คือ ลายแบบที่ 4 คือ 13.78 บาทต่อถุง ซึ่งเป็นสินค้าที่มีปริมาณการผลิตน้อย แต่มีความซับซ้อนในการผลิตมาก ในขณะที่ลายแบบที่ 1 ซึ่งเป็นสินค้าที่มีการผลิตมาก และมีความซับซ้อนน้อย มีต้นทุนต่อหน่วยน้อยที่สุด คือ 9.94 บาทต่อถุง ซึ่งต้นทุนในการผลิตต่อหน่วยของลายแบบที่ 1 น้อยกว่าต้นทุนในการผลิตต่อหน่วยของลายแบบที่ 4 อย่างเห็นได้ชัด ซึ่งก็สมเหตุสมผลตามสภาพการผลิต

ในขณะที่หากใช้วิธีคิดต้นทุนแบบเดิม ซึ่งคำนวณต้นทุนต่อหน่วย โดยการเอาค่าใช้จ่ายในการผลิตทั้งหมดรวมกันหารด้วยผลผลิตที่ได้ในงวดนั้น ก็จะได้ต้นทุนรวมโดยเฉลี่ยเป็น 12.30 บาทต่อถุง ซึ่งหากพิจารณาเปรียบเทียบกับต้นทุนต่อหน่วยที่ได้จากวิธีการคิดต้นทุนกิจกรรม แสดงให้เห็นชัดเจนว่า การคิดต้นทุนต่อหน่วยของวิธีแบบเดิม จะทำให้ต้นทุนสินค้า ลายแบบที่ 1 และ ลายแบบที่ 3 ซึ่งมีความซับซ้อนในการผลิตน้อยกว่า สูงกว่าต้นทุนที่ได้จากการใช้วิธีต้นทุนกิจกรรมมาก อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่เดียวกันก็ทำให้ต้นทุนของ ลายแบบที่ 2 และ ลายแบบที่ 4 ซึ่งมีความซับซ้อนในการผลิตมากกว่า ต่ำกว่าต้นทุนที่ได้จากการใช้วิธีต้นทุนกิจกรรมเช่นกัน

ตารางที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบกำไรขั้นต้นที่ได้จากการใช้วิธีต้นทุนกิจกรรม และกำไรขั้นต้นที่ได้จากการใช้วิธีต้นทุนแบบเดิม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบกำไรขั้นต้นของวิธีคิดต้นทุนกิจกรรม และวิธีคิดต้นทุนแบบเดิม

วิเคราะห์กำไรขั้นต้นจากการคิดต้นทุนวิธีต้นทุนกิจกรรม (ABC Costing)

	ลาย 1	ลาย 2	ลาย 3	ลาย 4
ราคาขายปัจจุบัน (บาท/ถุง)	15	23	18	26
ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/ถุง)	9.94	13.43	9.96	13.78
กำไรขั้นต้น (บาท/ถุง)	5.06	9.57	8.04	12.22
กำไรขั้นต้น (%)	33.7%	41.6%	44.7%	47.0%

วิเคราะห์กำไรขั้นต้นจากการคิดต้นทุนวิธีต้นทุนแบบเดิม (Traditional Costing)

	ลาย 1	ลาย 2	ลาย 3	ลาย 4
ราคาขายปัจจุบัน (บาท/ถุง)	15	23	18	26
ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/ถุง)	12.30	12.30	12.30	12.30
กำไรขั้นต้น (บาท/ถุง)	2.70	10.70	5.70	13.70
กำไรขั้นต้น (%)	18.0%	46.5%	31.7%	52.7%

ข้อมูลในตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าในอดีต ผู้บริหารเข้าใจว่า การผลิตสินค้า ลายแบบที่ 2 และลายแบบที่ 4 จะได้กำไรขั้นต้นมากที่สุดตามวิธีการคิดต้นทุนแบบเดิม แต่หากใช้วิธีการคิดต้นทุนระบบต้นทุนกิจกรรม จะเห็นว่า ลายแบบที่ 3 และลายแบบที่ 4 กลับเป็นลายที่ได้กำไรขั้นต้นมากกว่า